

Moninaisuudessaan yhtenäinen

Eurooppalainen keskinäisen vakuuttamisen manifesti

Sisältää Suomea koskevan liitteen

Julkaisija: AMICE
Association of Mutual Insurers and
Insurance Cooperatives in Europe aisbl
Rue du Trône 98/14
BE-1050 Brussels www.amice-eu.org

Konsepti ja toteutus: Mutuo
c/o Westminster Bridge Partnership PO Box 71312
GB - London SE17 0DL
www.mutuo.co.uk

Bryssel, toukokuussa 2014

Suunnittelu: Multi Image Ltd: +44 (0)1727 848088

Tämän julistuksen sisältöä tai osia siitä ei saa jäljentää ilman
julkaisijoiden lupaa.

Tietoa keskinäisestä ja osuustoiminnallisesta vakuuttamisesta

Keskinäiseen ja osuustoiminnalliseen vakuutussektoriin kuuluu yli puolet Euroopassa toimivista 6 000 vakuutusyhtiöstä ja sektorin osuus vakuutusmaksutuloista on yli 28 %. Eurooppalaisella keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien kattojärjestöllä (Association of Mutual Insurers and Insurance Cooperatives in Europe, AMICE) on 110 suoraa jäsentä, ja se edustaa epäsuorasti tuhatta muuta vakuutusyhtiötä, eli merkittävää osaa vakuutussektorista.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt, jotka ovat jäsentensä omistuksessa ja/tai organisoimia ja jotka toimivat jäsentensä eduksi, ovat tarjonneet turvaa eurooppalaisille asiakkailleen jo yli 300 vuoden ajan. Kolmannes EU:n kansalaisista on hankkinut vakuutusturvan keskinäisiltä vakuutusyhtiöiltä tai vakuutusosuuskunnilta.

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien markkinaosuus on vuodesta 2008 kasvanut 25,9 %:sta 28,4 %:iin, toisin sanoen 2,5 prosenttiyksikköä eli 10 %. Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat tarjoavat vakuutuspalveluita yli 200 miljoonalle eurooppalaiselle ja työllistävät noin 350 000 henkilöä.

Tietoa AMICEsta

AMICE on eurooppalaisen keskinäisen ja osuustoiminnallisen vakuutussektorin edunvalvoja, joka huolehtii siitä, että kaikkia keskinäisiä vakuutusyhtiöitä ja vakuutusosuuskuntia kohdellaan asiaankuuluvasti ja reilusti Euroopan sisämarkkinoilla.

AMICE tarjoaa kaikenkokoisille keskinäisille vakuutusyhtiöille ja vakuutusosuuskunnille paikan ja organisaation, jossa ne voivat yhdistää resurssejaan ja asiantuntemustaan, vaihtaa kokemuksia maiden rajojen yli ja keskustella suunniteltuihin lainsäädännön ja sääntelyn muutoksiin sekä trendeihin liittyvistä asioista.

AMICE:n tärkeimmät saavutukset

- AMICE on varmistanut pysyvän aseman sidosryhmänä, kun vakuutustoiminnan sääntelystä keskustellaan Euroopan tasolla, jossa se edustaa keskinäisiä vakuutusyhtiöitä ja vakuutusosuuskuntia sekä yleensä pieniä ja keskisuuria vakuutusyhtiöitä.
- Suhteellisuusperiaatteesta on tullut tärkeä periaate kaikilla Solvenssi II -hankkeen tasoilla ja peruspilareissa: standardikaavan yksinkertaistukset, joustavat hallintorakenteet, raportoinnin poikkeukset ja monet muut määräykset ovat AMICE:n ehdotusten mukaisia, samoin vahinkovakuutusriskimoduulin rakenne ja ei-suhteellisen jälleenvakuutuksen hyväksyminen.
- Olemme jo lähes vuosikymmenen ajan edistäneet keskinäisten vakuutusyhtiöiden lainsäädäntökehityksen kehittämistä Euroopan tasolla, Euroopan parlamentissa, ETSK:ssa ja muissa instituutioissa. Euroopan komissio on jatkanut tätä kehitystyötä ja viimeistelee uutta luonnosta täksi kehikseksi.
- Olemme koonneet sektorin kannanotot uudelle Euroopan komissiolle ja Euroopan parlamentille tähän eurooppalaiseen keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestiin.

“Euroopan unionin tunnuslause - Moninaisuudessaan
yhtenäinen - on sopiva nimi AMICE:n ensimmäiselle
keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestille.
Se edustaa 20:ssä Euroopan maassa toimivan
1 100 yrityksen yhteistä näkemystä.”

Sisällys

1	Esipuhe	5
2	Yhteenveto.....	7
3	Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat EU:ssa.....	9
4	Miksi keskinäisistä vakuutusyhtiöistä ja vakuutusosuuskunnista on hyötyä eurooppalaisille?	13
5	Asianmukainen ja reilu sääntely- ja liiketoimintaympäristö keskinäisille vakuutusyhtiöille ja vakuutusosuuskunnille	19
6	Toimenpidesuunnitelma Euroopan komissiolle ja Euroopan parlamentille	23
	Politiikkatoimenpiteet	24
	Instituutionaaliset toimenpiteet	26
	Muihin toimijoihin vaikuttavat toimenpiteet	30
	Julkaisut	32
	Liite - Manifesti Suomen kannalta	34

“Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat ovat valmiit käyttämään kokemustaan ja osaamistaan Euroopan unionin tulevaisuuden hyväksi ja ne ovat halukkaita yhteistyöhön komission ja parlamentin kanssa yhteisen menestyksen varmistamiseksi.”

1

Esipuhe

Moninaisuudessaan yhtenäinen –
keskinäisillä vakuutusyhtiöillä on
entistä suurempi merkitys

5

Tämä on AMICE:n ensimmäinen keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifesti. Uskomme, että on koko Euroopan etu, että komissio ja parlamentti ymmärtävät keskinäistä ja osuustoiminnallista vakuutussektoria, arvostavat sen kansalaisille tuottamia jäsenlähtöisiä palveluja ja tukevat keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien markkinoille tuomaa moninaisuutta.

Tämän asiakirjan tarkoituksena on tukea uutta komissiota ja parlamenttia tekemään yhteistyötä EU:ssa toimivien keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien kanssa voidaksemme palvella paremmin vakuutuspalveluita tarvitsevia kansalaisia ja yrityksiä.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat eivät tarvitse komissiolta tai parlamentilta erityiskohtelua eivätkä selailusta odotakaan. Ne haluavat kuitenkin tulla ymmärretyiksi ja toimia reilussa sääntely- ja liiketoimintaympäristössä.

Tämä tarkoittaa sitä, että Euroopan komission, Euroopan parlamentin ja vakuutusalan sääntely- ja valvontaviranomaisen tulee ottaa keskinäinen ja osuustoiminnallinen sektori erityispiirteineen huomioon säätäessään lakeja, säännellessään markkinoita ja suunnitellessaan poliittisia ohjelmia. Monet keskinäiset ja osuustoiminnalliset yhtiöt ovat omalla sektorillaan malliesimerkkejä, ja niiden hyvät käytännöt olisi syytä jakaa ja ymmärtää koko Euroopan unionissa.

Ne ovat menestyneet liiketoiminnassaan jo vuosien ajan, joten

niitä voidaan oppia paljon. Tätä pitkää kokemusta voidaan hyödyntää edelleen lisäämällä keskinäisten ja osuustoiminnallisten vakuutusyhtiöiden panosta rahoituspalveluihin sekä kaupalliseen ja julkiseen sektoriin.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat ovat valmiit käyttämään kokemustaan ja osaamistaan Euroopan unionin tulevaisuuden hyväksi ja ne ovat halukkaita yhteistyöhön komission ja parlamentin kanssa yhteisen menestyksen varmistamiseksi. Tämä manifesti kertoo, miten kaikki tämä voidaan saavuttaa.

Hilde Vemaillen, President AMICE

“Monet keskinäiset ja osuustoiminnalliset
yhtiöt ovat omalla sektorillaan
malliesimerkkejä, ja niiden hyvät
käytännöt olisi syytä jakaa ja ymmärtää
koko Euroopan unionissa.”

“Tällä manifestilla edellytetään toimenpiteitä Euroopan komissiossa ja Euroopan parlamentissa ja sen avulla kehotetaan virallisesti huomioimaan keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien merkitys sekä EU:n taloudelle että yhteiskunnille EU:ssa.”

2

Yhteenveto

Tässä manifestissa on selostettu keskinäisen ja osuustoiminnallisen vakuutussektorin merkitys Euroopan unionin mission kannalta. Manifestissa kerrotaan, miten tärkeä rooli näillä yhtiöillä on taloudellisen turvan tarjoamisessa monen Euroopan unionin jäsenmaan kansalaisille. Tämä sektori palvelee yli 200:aa miljoonaa EU:n kansalaista, työllistää noin 350 000 ihmistä ja edistää koko Euroopan menestystä.

Manifestissa on kuvattu, mitä hyötyä keskinäisistä vakuutusyhtiöistä ja vakuutusosuuskunnista on markkinoille ja kilpailulle. Erilaisen omistusrakenteensa ansiosta ne voivat keskittyä asiakkaidensa tarvitsemiin laadukkaisiin ja edullisiin tuotteisiin osakkeenomistajien etujen sijaan.

- Keskinäiset vakuutusyhtiöt keskittyvät osakkeenomistajien sijaan asiakkaisiinsa.
- Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat voivat noudattaa pitkän aikavälin strategioita ja kestäviä periaatteita.
- Keskinäiset vakuutusyhtiöt lisäävät kilpailua markkinoilla tarjoamalla parempaa vastinetta vakuutusmaksuille sekä parempia palveluja.
- Keskinäiset vakuutusyhtiöt ovat hyväksi kansantalouksille niiden erilaisten omistus- ja hallintorakenteiden vuoksi. Näin riskejä voidaan hajauttaa ja jakaa vaurautta.

Keskinäisten yhtiöiden läsnäolo tehostaa kilpailua vakuutusmarkkinoilla ja edistää sitä, että kaikki yritykset omistusrakenteesta riippumatta hinnoittelevat tuotteensa kilpailukykyisesti.

Keskinäiset yhtiöt ja osuuskunnat auttavat myös hajauttamaan

talouksiin sisältyviä riskejä. Kokemukset maailmanlaajuisesta finanssikriisistä osoittavat, millainen vaara piilee siinä, että liian monet rahoituspalvelujen tarjoajat ovat ulkopuolisten osakkeenomistajien omistuksessa ja listattuina pörsseissä. Tällä merkittävällä toimialalla omistusrakenteiden ja liiketoimintamallien moninaisuus on erittäin tärkeää. Tämän tulisi näkyä käytännössä myös Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden politiikassa.

Vaikka keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien merkitys tunnustetaan, ne eivät useinkaan pysty hyödyntämään täysin palveluiden tarjoamisen vapautta, joka on unionin kulmakivi. Monet maat rajoittavat keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien mahdollisuutta kilpailla tasavertaisesti pörssissä listattujen yhtiöiden kanssa ja luoda entistä suurempaa arvoa EU:n taloudelle ja yhteiskunnille EU:ssa.

Olemme huomanneet, että yhä useammin eurooppalaiset instituutiot huomioivat tämän sektorin merkityksen. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on aina ollut tietoinen keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien merkityksestä, parlamentti hyväksyi kaksi tärkeää raporttia (Toia ja Berlinguer) vuonna 2013, ja komission vuonna 2012 teettämä tutkimus keskinäisten vakuutusyhtiöiden tilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä muodostavat hyvät lähtökohdat uuden komission toimikaudelle 2014–2019.

Komissio on osoittanut sitoutumisensa moninaisuuteen ja vakuutustoiminnan keskinäiseen liiketoimintamalliin jo olemassa olevilla eurooppaosuuskunnan säännöillä ja äskeisellä esityk-

sellään eurooppalaisen keskinäisen yhtiön perussäännöksi.

Lainsäätäjää, Euroopan parlamenttia ja neuvostoa, kehoitetaan nyt ryhtymään rakentavaan yhteistyöhön tämän lainsäädännöllisesti tärkeän kokonaisuuden toimeenpanossa.

Tällä manifestilla kehoitetaan Euroopan komissiota ja Euroopan parlamenttia ryhtymään näihin tarvittaviin lisätoimiin. Sen avulla kehoitetaan virallisesti huomioidaan keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien merkitys EU:n taloudelle ja yhteiskunnille EU:ssa. Vielä tärkeämpää on, että se kehoittaa lisäksi kehittämään konkreettisesti EU:n ja sen jäsenvaltioiden sääntelyä, lainsäädäntöä ja liiketoiminnan rakenteita.

Olemme laatineet yksityiskohtaisen kolmiosaisen toimintasuunnitelman, jota noudattamalla Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti voivat edistää keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien toiminnasta saatavaa hyötyä Euroopan taloudelle ja yhteiskunnille Euroopassa.

Politiikkatoimenpiteet

”Vetoamme Euroopan komissioon ja Euroopan parlamenttiin, jotta ne panisivat täytäntöön keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin, jossa kuvataan keskinäisen vakuutussektorin kanssa tehtävän yhteistyön periaatteet.”

Komissiolla ja parlamentilla täytyy olla selkeä käsitys siitä, miten keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien tarpeet otetaan huomioon lakeja ja sääntelyä laadittaessa. Esitämme periaatteet, joiden tulisi ohjata komission ja parlamentin toimia keskinäisten vakuutusyhtiöiden kanssa, sekä poliittisia tavoitteita, joita tulisi tukea.

Institutionaaliset toimenpiteet

”Komissio voi parlamentin ja neuvoston jäsenvaltioiden poliittisella tuella edistää muutosta, jolla parannetaan sisämarkkinoiden kilpailukykyä tarjoamalla keskinäisille vakuutusyhtiöille mahdollisuus toimia täysivaltaisesti markkinoilla.”

Euroopan komission sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston tulee huomioida keskinäisen ja osuustoiminnallisen toiminnan erityispiirteet laatiessaan ja käsitellessään lakiehdotuksia, säätäessään lakeja, säännellessään markkinoita ja suunnitellessaan poliittisia tavoitteita. Esitämme institutionaalisia muutoksia, joita komissio ja muut lainsäätäjät voivat toteuttaa varmistaakseen edellä mainittujen politiikkatavoitteiden ja periaatteiden täytäntöönpanon.

Muihin toimijoihin vaikuttavat toimenpiteet

”Euroopan komission ja Euroopan parlamentin tulisi käyttää vaikutusvaltaansa muihin tahoihin keskinäisten vakuutusyhtiöiden julistuksessa esiteltyjen tavoitteiden toteuttamiseksi.”

Kansalliset ja kansainväliset viranomaiset sääntelevät paljon keskinäisten vakuutusyhtiöiden päivittäistä toimintaa. Ehdotamme tapoja, joilla komissio ja parlamentti voivat vaikuttaa muiden asiaan liittyvien instituutioiden ja kansallisten hallitusten päätöksiin.

Keskinäistä ja osuustoiminnallista vakuutustoimintaa harjoittavat yritykset, jotka eivät ole ulkopuolisten osakkeenomistajien omistuksessa ja joita ei ole listattu pörsseissä.

3

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat EU:ssa

9

Keskinäistä ja osuustoiminnallista vakuutustoimintaa harjoittavat yhteisöt ovat jäsentensä perustamia, hallinnoimia ja useimmiten myös omistamia, ja ne toimivat jäsentensä eduksi. Ne noudattavat yhteisvastuullisuuden ja kestävän kehityksen periaatteita.

Niiden liiketoimintamallissa voitot käytetään yksinomaan vakuutuksenottajajäsenten hyväksi. Tämä on vakuutustoiminnan alkuperäinen muoto ja edelleen todellinen vaihtoehto nykyisin laajalle levinneelle osakkeenomistajalähtöiselle mallille.

Euroopan keskinäisellä vakuutussektorilla on merkittävä rooli Euroopan unionin taloudessa. Sen vakuutusmaksutuotot ovat yli 400 miljardia euroa, ja se työllistää noin 350 000 henkilöä. Euroopan noin 6 000 vakuutusyhtiöstä puolet on keskinäisiä vakuutusyhtiöitä ja vakuutusosuuskuntia.

Keskinäisiä vakuutusyhtiöitä on kaiken kokoisia: pienistä ja tiettyjen kohderyhmien tarpeisiin erikoistuneista suuriin oman alansa markkinajohtajiin.

Euroopan keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat toimivat aktiivisesti kaikilla vakuutusaloilla, niin henki- kuin vahinkovakuutuksissa.

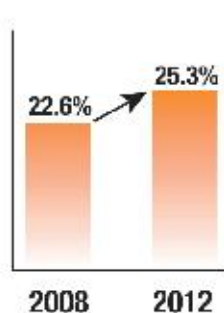
Keskinäisten yhteisöjen toiminta perustuu demokraattiseen hallintoon ja yhteisvastuuseen. Lisäksi toiminnan voitot pysyvät vakuutuksenottajajäsenillä ja siten yleensä kotimaassa.

On syytä huomata, että keskinäisten yhteisöjen markkinaosuudet eivät ole maantieteellisesti tasapainossa. Tilanne vaihtelee maittain, mutta yleisesti ottaen sektorin osuus on vahvempi vahinko- ja terveystakuutuksissa.

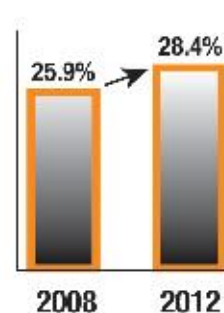
Vahinkovakuutus

Henkivakuutus

Yhteensä

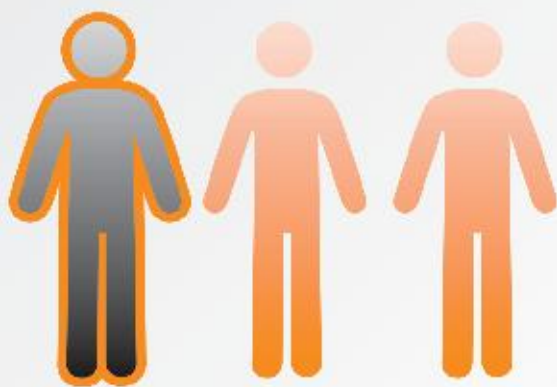

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien markkinaosuus Euroopassa.

Lähde: ICMIF Global Mutual Market Share 2012

Keskinäisen ja osuustoiminnallisen vakuutussektorin markkinaosuus Euroopassa on kasvanut 25,9 %:sta 28,4 %:iin vuosina 2008–2012, mikä vastaa 2,5 prosenttiyksikön eli 10 %:n kasvua, ja kasvun odotetaan jatkuvan. Tähän on muun muassa seuraavat syyt:

- Sektorin vakuutusmaksutuottojen kehitys on ollut keskimäärin parempi kuin osakeyhtiömallisilla kilpailijoilla.
- Sektorin yhtiöt ovat viime vuosina hankkineet muita, aiemmin osakeyhtiömuotoisia vakuutusyhtiöitä esimerkiksi Belgiassa, Italiassa, Puolassa ja Espanjassa.
- Turkissa perustettiin ensimmäinen (uusi) vakuutusosuuskunta moneen vuosikymmeneen.
- Ruotsissa Skandia Liv vei päätökseen Skandia AB:n oston, ja muutos asiakkaiden omistamaksi keskinäiseksi yhtiöksi on käynnissä.

Useampi kuin joka kolmas eurooppalainen on hankkinut vakuutusturvaa keskinäiseltä vakuutusyhtiöltä tai vakuutusosuuskunnalta.

Euroopan keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat työllistävät noin 350 000 ihmistä.

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden markkinaosuus (laskevassa järjestyksessä)

Suuri > 40%	Kohtalainen 20%-40%	Pieni 10%-20%	0 - 10%
Itävalta ¹	Unkari ^{2 3}	Luxembourg ²	Yhdistynyt kuningaskunta
Alankomaat ¹	Tšekin tasavalta ^{2 3}	Latvia ^{2 3}	Viro ^{2 3}
Slovakia ^{2 3}	Ruotsi	Kreikka ²	Malta ³
Tanska	Espanja ¹	Slovenia ²	Irlanti
Saksa	Suomi ⁴	Belgia	Kypros ³
Romania ^{2 3}	Puola ²	Kroatia ^{2 3}	
Ranska	Bulgaria ^{2 3}	Portugali	
(Norja) ¹	Italia	Liettua ^{2 3}	
	(Serbia) ^{2 3}	(Turkki) ^{★ 2}	
		(Sveitsi) [★]	

- 1) sisältää niin kutsuttujen hybridiyhtiöiden merkittävän markkinaosuuden
 2) sisältää ulkomaisten keskinäisten yhtiöiden markkinaosuuden
 3) (käytännössä) ei kotimaisia keskinäisiä vakuutusyhtiöitä tai vakuutusosuuksuntia

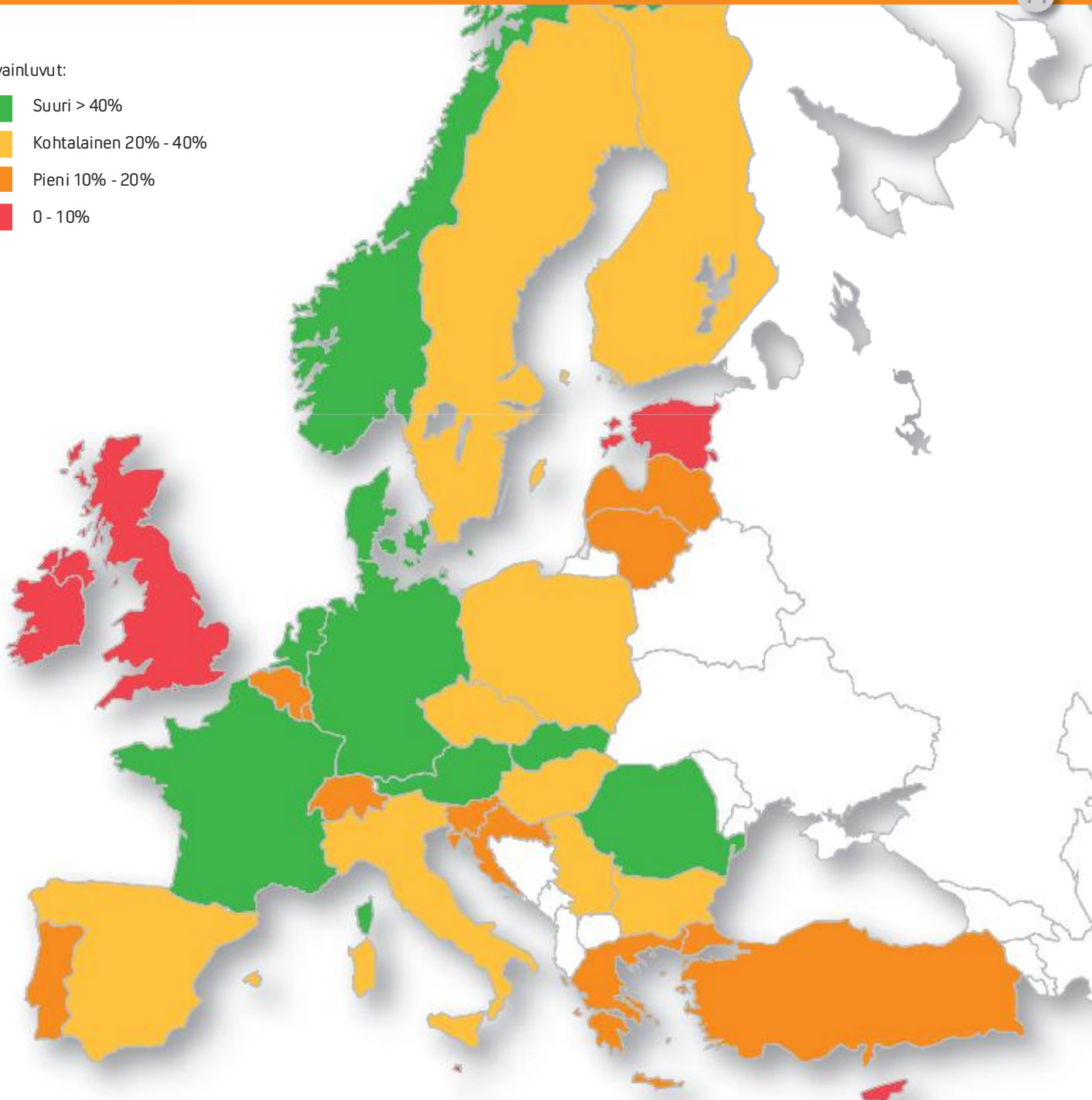
★ ei EU:n jäsenvaltio, AMICE-jäseniä

□ ei EU:n jäsenvaltio, ei AMICE-jäseniä

Lähde: ICMIF Global Mutual Market Share 2012, AMICE Statistics

Avainluvut:

- Suuri > 40%
- Kohtalainen 20% - 40%
- Pieni 10% - 20%
- 0 - 10%

“Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat tarjoavat eurooppalaisille kuluttajille monenlaisia etuja edistämällä markkinoiden dynaamista monimuotoisuutta, kilpailua ja vastuullisuutta asiakkaitaan kohtaan. Tätä korostaa vielä se, että niiden liiketoiminnan tarkoitus eroaa merkittävästi osakeyhtiömä-
llä toimivista kilpailijoista.”

sairausvakuutus
matkavakuutus
maatalousvakuutus
henkivakuutus
ammattivastuuvakuutus
eläkkeet
säästöt
investoinnit
liikennevakuutus
kotivakuutus
toistuvaiskorvaukset

4

Miksi keskinäisistä vakuutusyhtiöistä ja vakuutusosuuskunnista on hyötyä eurooppalaisille?

13

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat tarjoavat eurooppalaisille kuluttajille monenlaisia etuja edistämällä markkinoiden dynaamista monimuotoisuutta, kilpailua ja vastuullisuutta. Tätä korostaa vielä se, että niiden liiketoiminnan tarkoitus eroaa merkittävästi osakeyhtiömallilla toimivista kilpailijoista.

Monimuotoisina keskinäiset vakuutusyhtiöt menestyvät eri puolilla Eurooppaa. Keskinäisellä vakuuttamisella on monissa maissa pitkät perinteet, joten yhtiöt ovat kehittäneet rakenteita ja käytäntöjä ja saaneet aikaan lainsäädäntökehityksiä, jotka ovat usein maakohtaisia, vaikka niiden perusajatus onkin

sama. Juuri keskinäisen mallin joustavuuden ansiosta monet sektorin toimijat ovat menestyneet kansallisessa ympäristössä erityisen hyvin. Tosin joissakin tapauksissa yhtiöt ovat törmänneet juridisiin esteisiin yrittäessään laajentaa toimintaansa kotimaansa ulkopuolelle.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat ovat osoittaneet kestävyytensä taloudellisen laskusuhdanteen aikana johtuen niiden hallintorakenteesta ja asiakasläheisyydestä.

Kuusi tekijää, miksi keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat ovat hyväksi Euroopalle:

1 Erilainen liiketoiminnan tarkoitus	4 Kilpailu
2 Vastuullisuus ja asiakkaiden luottamus	5 Yhtiöiden suuri määrä ja monimuotoisuus
3 Yhteiskunta ja yhteisöt	6 Taloudellinen vakaus ja kestävyys

1 Erilainen liiketoiminnan tarkoitus

Keskinäiset vakuutusyhtiöt pystyvät toimimaan monimuotoisesti, koska niiden olemassaolon syy – eli toiminnan tarkoitus – on erilainen kuin muilla yrityksillä. Ne tavoittelevat eri asioita.

Kaiken yritystoiminnan peruseriaatteena on toimia omistajien eduksi. Osuuskunnat ja keskinäiset yhtiöt eroavat muista yrityksistä siinä, että niiden omistajina ovat asiakkaat. Joissakin maissa keskinäisillä yhtiöillä ei katsota olevan omistajia, eli ne voivat keskittyä yksinomaan toimimaan jäsentensä hyväksi.

Siten keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat panostavat toiminnassaan asiakkaidensa tarpeisiin sen sijaan, että ne joutuisivat ottamaan yhä suurempia riskejä tuottaakseen ulkopuolisille osakkeenomistajilleen voittoa.

Eri asioiden tavoittelemisen merkitsee sitä, että vakuutuksia tarvitsevat asiakkaat voivat valita palveluntarjoajakseen yhtiön, joka toimii ainoastaan heidän hyväkseen.

“Keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien omistajat ja vakuutuksenottajat ovat sama asia, joten niiden edutkin ovat yhteiset.”

2 Vastuullisuus ja asiakkaiden luottamus

Monissa Euroopan maissa luottamus instituutioihin on heikompä kuin koskaan. Silti keskinäisiin vakuutusyhtiöihin luotetaan enemmän kuin muuntyyppisiin yrityksiin. Tämä johtuu siitä, että keskinäiset yhtiöt on perustettu palvelemaan asiakkaitaan, ei osakkeenomistajia. Niillä on puolellaan se liiketoimintamallista johtuva etu, ettei niiden tarvitse edistää ulkopuolisten osakkeenomistajien lyhyen aikavälin etuja, vaan ne voivat keskittyä toimimaan asiakkaidensa tarpeita parhaiten vastaavalla tavalla.

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien omistajat ja vakuutuksenottajat ovat sama asia, joten niiden edutkin ovat yhteiset. Osakkeenomistajamalliin perustuvissa yhtiöissä tilanne on toinen: omistajien ja asiakkaiden edut eroavat toisistaan, joten toimintaan sisältyy luonnostaan eturistiriita. Vastuullisuutta ja asiakkaiden luottamusta tukee myös maantieteellinen ja koettu läheisyys, joka on keskinäisten liiketoimintamallien keskeinen ominaispiirre.

Jäsenten omistus ja/tai määräysvalta tuottaa hyvin erilaisia hallintojärjestelyjä kuin perinteisissä yhtiöissä. Kaikkia jäseniä kohdellaan tasavertaisesti, ja jokaisella jäsenellä on pääsääntöisesti yksi ääni. Jäsenet valitsevat keskuudestaan edustajat hallitukseen tai toimikuntiin, jotka vastaavat keskinäisen yhtiön liiketoiminnan valvonnasta jäsenten puolesta. Tämä tuo selkeitä etuja liiketoimintaan.

Tutkimukset osoittavat, että kuluttajat pitävät keskinäisiä yhtiötä parempina kuin muita saman toimialan yhtiöitä. Talouskriisin jälkimainingeissa monet keskinäiset vakuutusyhtiöt ovat onnis-

tuneet kasvattamaan markkinaosuuttaan Euroopassa; niiden osuus kasvoi 25,9 %:sta 28,4 %:iin vuosina 2008–2012.

3 Yhteiskunta ja yhteisöt

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien menestyksen ytimessä on asiakkaiden suhde omaan yhtiöön. Suhde on erityinen siksi, että asiakkaat ovat keskinäisen vakuutusyhtiön jäseniä ja useimmissa tapauksissa myös omistajia.

Keskinäisillä vakuutusyhtiöillä on merkittävä tehtävä tarjotessaan turvaa ihmisille vaikeiden ja yllättävien tapahtumien varalta. Keskinäiset vakuuttajat ovat turvanneet asiakkaitaan tulipalojen aiheuttamilta taloudellisilta tappioilta jo 1600-luvulla. Ne ovat siitä lähtien osoittaneet johdonmukaisesti sitoutumisensa asiakkaidensa vakuutusturvan lisäksi myös koko yhteiskunnan palvelemiseen.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt harjoittavat liiketoimintaa eri tavalla kuin osakeyhtiöt; niiden toimintaan osallistuvat ja niissä valtaa käyttävät jäsenet, ja niille yhteiskuntavastuu on erittäin tärkeää. Monissa keskinäisissä vakuutusyhtiössä onkin päätetty luovuttaa osa tuotoista ympäröivän yhteisön, alueen tai yhteiskunnan hyödyksi.

Keskinäiset vakuutukset olivat myös sosiaaliturvan alku Euroopassa. Vakuutuksia käytettiin kauan ennen hyvinvointivaltiota, ja niiden rooli on pysynyt merkittävänä näihin päiviin. Keskinäiset vakuutusyhtiöt ovat vuosisatojen ajan osoittaneet vastaavansa parhaiten avoimiin sosiaalisiin kysymyksiin ja ne ovat

todenneet yleisen edun ja sosiaaliset päämäärät tärkeimmiksi tavoitteikseen.

Eräissä maissa keskinäiset yhtiöt ovat johtaneet politiikka-uudistuksia. Sloveniassa perustettiin uusi keskinäinen vakuutusyhtiö, jonka vastuulle siirrettiin täydentävän terveysvakuutuksen järjestäminen valtiolta. Alankomaissa ja Saksassa keskinäiset riippumattomat vakuutusyhtiöt nousivat markkinajohtajiksi, kun valtio avasi osan sosiaalivakuutuksesta yksityisille markkinoille.

4 Kilpailu

Vahvempi keskinäinen sektori lisää kilpailua, vakauttaa markkinoita ja johtaa kilpailukykyisiin hintoihin. Keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien merkittävä markkinaosuus pitää tuotteiden hinnat kilpailukykyisinä ja lisää kuluttajien vaihtoehtoja.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat - erityisesti, jos ne on perustettu tiettyjä ammattiryhmiä varten - pystyvät tarjoamaan räätälöityjä erikoist tuotteita, joita pörssiin listatut yhtiöt eivät yhtä mielellään tarjoa tai pysty tarjoamaan. Euroopan keskinäisten vakuutusyhtiöiden joukossa on sellaisia, jotka ovat erikoistuneet tarjoamaan vakuutuksia muun muassa arkkitehdeille, hoitoalan ammattilaisille, kalastajille, maanviljelijöille, kasvihuoneviljelijöille, apteekkareille, leipureille, taksinkuljettajille, poliiseille, autokoulunopettajille, teurastajille ja korukauppiaille.

5 Yhtiöiden suuri määrä ja monimuotoisuus

Keskinäiset yhtiöt ja osuuskunnat ovat tärkeä osa yritysmuotojen monimuotoisuutta. EU:n jäsenmaissa on erilaisia toimijoita, joiden omistusrakenteet ja liiketoimintamallit eroavat toisistaan. Vakuustustoiminnassa tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa. Osakeyhtiöt voivat tarjota henkilövakuutuksia kaikissa maissa, mutta vain 23:ssa EU:n jäsenmaassa vakuutusyhtiö voi olla oikeudellisesti muodoltaan osuuskunta tai keskinäinen yhtiö, ja kolmessa muussa maassa keskinäiset vakuutusyhtiöt voivat tarjota vain tiettyjä vakuutustuotteita.

Erilaiset liiketoimintamallit tuovat moninaisuutta myös yhtiöiden hallintoon, riskinoton halukkuuteen ja riskienhallintaan, kannustinjärjestelmiin, toiminnan periaatteisiin ja käytäntöihin sekä itse toimintaan ja sen tuloksiin. Omistajarakenteensa ansiosta keskinäiset yhtiöt ja osuuskunnat pystyvät noudattamaan liiketoimintastrategioita, jotka tähtäävät kestävään liiketoimintaan pitkällä aikavälillä. Erilaiset rinnakkaiset liiketoimintamallit lisäävät myös kilpailua ja tarjoavat enemmän valinnanvaraa kuluttajille.

Keskinäisistä vakuutusyhtiöistä on hyötyä kansantalouksille, joissa ne toimivat. Ne auttavat luomaan ja jakamaan varallisuutta, ja ne tarjoavat tuotteita ja palveluita, joita niiden vakuutuksenottajajäsenet toivovat. Ne ovat menestyviä yrityksiä, jotka käyttävät voittonsa asiakkaille suunnattujen palvelujen parantamiseen. Vakuustustoiminta on rahoituspalvelua, joka on erittäin tärkeää niin talouden kannalta, koska rahoituspalveluiden olemassaolo on yksi taloudellisen toiminnan väistämättömistä edellytyksistä, kuin yksilön kannalta, koska se turvaa

kansalaisia ja heidän talouttaan. Vakaas ja kestävyys ovatkin sekä ihmisiä että kansantalouksia palvelevien kehittyneiden vakuutusmarkkinoiden ominaispiirre.

Keskinäinen sektori tukee EU:n taloutta osakemarkkinoiden heilahteluilta ja vahvistaa siten talouden vakautta laajemminkin. Eurooppa tarvitsee eri yhtiömuotojen moninaisuutta voidakseen vahvistaa ja vakauttaa talouskasvua entisestään.

6 Taloudellinen vakaas ja kestävyys

Talouden laskusuhdanteet ovat osoittaneet, että keskinäiset yhtiöt ovat yleisesti ottaen selvinneet niistä paremmin kuin listayhtiöt. On olemassa lukuisia esimerkkejä keskinäisistä yhtiöistä, jotka ovat säilyttäneet asemansa markkinajohtajina sekä toiminnan tuloksissa että tarjoamissaan palveluissa.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat, joiden tavoitteena ei ole tuottaa voittoa jaettavaksi ulkopuolisille osakkeenomistajille, ovat pystyneet selviytymään finanssikriisistä paremmin pitkän aikavälin strategioidensa ansiosta sekä siksi, ettei niiden tarvitse vastata osakkeenomistajien tai analyytikkojen lyhyen aikavälin tuotto-odotuksiin.

Vuoden 2008 finanssikriisin ja seuraavien vuosien taloudellisten vaikeuksien aikana keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat eivät ole kohdanneet yhtä suuria vaikeuksia kuin pankkisektori ja eräät muut vakuutusyhtiöt. Hallitukset eivät ole käytännössä lainkaan joutuneet tukemaan keskinäisiä vakuutusyhtiöitä eikä vakuutusosuuskuntia.

Keskinäisillä yhtiöillä ja osuuskunnilla sekä sosiaalisilla yrityksillä on merkittävä rooli Euroopan taloudessa erityisesti kriisiaikoina, sillä niissä kannattavuusperiaate yhdistyy yhteisvastuuseen, ne luovat hyviä työpaikkoja, vahvistavat yhteiskunnallista, taloudellista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä luovat sosiaalista pääomaa.

Koska keskinäiset vakuutusyhtiöt kiinnittävät luonnostaan huomion asiakkaisiinsa, ne pystyvät toimimaan innovatiivisemmin kuin osakeyhtiöt. Innovatiivisuus syntyy läheisestä asiakassuhteesta, jonka ansiosta ne pystyvät tarttumaan trendeihin nopeammin ja ennakoimaan asiakkaidensa tarpeet.

sosiaalinen vastuu

vakaus

läheisyys

vastuullinen työnantaja

vastuullinen sijoittaminen

pitkän aikavälin näkökulma

paikallinen omistus

jäsenlähtöisyys

innovatiivisuus

kannattavuus

asiakaskeskeisyys

turvaa tulevaisuutesi

räätälöidyt tuotteet

paikallinen omistus

rehellinen liiketoiminta

vaurauden jakaminen

demokraattinen hallinto

vakuutustoiminta

hyvä arvonluonti

yhteisön intressit

monimuotoinen talous

A close-up photograph of several hands holding white puzzle pieces. The hands are positioned around the pieces, with fingers visible. The puzzle pieces are interlocking, and the background is a soft, out-of-focus green. The lighting is warm, highlighting the texture of the skin and the smooth surface of the puzzle pieces.

“Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat eivät tarvitse Euroopan komissiolta tai Euroopan parlamentilta erityiskohtelua eivätkä sellaista odotakaan. Ne haluavat ainoastaan harjoittaa liiketoimintaansa vapaasti samoista lähtökohdista yhtäläisin toimintaedellytyksin, mikä on Euroopan unionin kulmakivi.”

Asianmukainen ja reilu sääntely- ja liiketoimintaympäristö keskinäisille vakuutusyhtiöille ja vakuutusosuuskunnille

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat ovat hyödyllisiä yrityksiä, ja niillä on suuri vaikutus EU:n talouteen ja yhteiskuntaan EU:ssa. Silti ne törmäävät lukuisiin haasteisiin palvellessaan jäseniään ja asiakkaitaan. Keskinäiset vakuutusyhtiöt toivovat yhtäläisiä, tasapuolisia toimintaedellytyksiä voidakseen toimia reilussa ja asianmukaisessa sääntely- ja kilpailuympäristössä. Niitä ei saa syrjiä, olipa syy heikko tunnettuus tai se, ettei niiden erityispiirteitä tunneta. Niitä ei pidä liioin kohdella ilman muuta samalla tavalla kuin osakeomistukseen perustuvia yhtiöitä.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat eivät tarvitse Euroopan komissiolta tai Euroopan parlamentilta erityiskohtelua eivätkä sellaista odotakaan. Ne haluavat ainoastaan harjoittaa liiketoimintaansa vapaasti yhtäläisin, tasapuolisin toimintaedellytyksin, mikä on Euroopan unionin kulmakivi.

Tällä hetkellä keskinäiset vakuutusyhtiöt törmäävät lukuisiin haasteisiin, jotka liittyvät

- sääntelyviranomaisten ja lainsäätäjien epäkohdonmukaiseen lähestymistapaan
- ylikansallisen ja kansallisen tason lainsäädäntöön ja sääntelyyn.

Joissakin maissa keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien merkitys tunnetaan hyvin. Tämä ei kuitenkaan aina näy siinä, miten näitä yhtiöitä kohdellaan kyseisten maiden lainsäädännössä ja sääntelyssä. Tilanne vaihtelee merkittävästi Euroopan unionin eri jäsenmaissa.

Esimerkiksi Ranskassa keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat tunnetaan hyvin niin kansalaisten keskuudessa kuin lainsäädännössä ja hallinnossa. Yhtiöt on otettu vakuutuslainsäädännössä huomioon, ja vahinkovakuutuksia tarjoaville keskinäisille (sairausvakuutuksia tarjoaville) yhtiölle on oma lakinsa.

Ruotsissa keskinäisillä vakuutusyhtiöillä on merkittävä markkinaosuus vähittäistuotteissa, mutta lainsäädännössä niiden tarpeita ei tiedosteta kovin hyvin. Saksassa keskinäisiä vakuutusyhtiöitä ja erityisesti niiden tarjoamia vähittäistuotteita ei tunneta hyvin, mutta vakuutuslainsäädäntö on kuitenkin tältä osin kunnossa.

Joissakin maissa, kuten Italiassa ja Unkarissa, keskinäiselle vakuutustoiminnalle on vain verrattain kapea lainsäädäntökehys.

Liian usein sääntelyviranomaiset ja lainsäätäjät eivät tunnista keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien juridisia erityispiirteitä. Tämän vuoksi lainsäädäntö- ja sääntelypäätökset tehdään ottamatta asianmukaisesti tai riittävästi huomioon keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien hallinto- ja liiketoimintamallia.

Pahinta on kuitenkin se, että joissakin Euroopan unionin jäsenvaltioissa keskinäistä tai osuuskunnallista vakuutustoimintaa ei ole sallittu lainkaan tai toiminta on rajoitettu tiettyihin osa-alueisiin. Joissakin maissa keskinäistä tai osuuskunnallista vakuu-

“Liian usein sääntelyviranomaiset ja lainsäätäjät eivät tunnista keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien juridisia erityispiirteitä. Tämän vuoksi lainsäädäntö- ja sääntelypäätökset tehdään ottamatta asianmukaisesti tai riittävästi huomioon keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien hallinto- ja liiketoimintamallia.”

tustoimintaa ei ole yleisesti saatavilla. Tämän vuoksi miljoonilla eurooppalaisilla kuluttajilla ei ole vapautta valita eri liiketoimintamalleista eikä hyötyä monimuotoisesta yritystoiminnasta, josta on säädetty EU:n perussopimuksissa.

Lisäksi yhtiörakennetta ja maiden välistä kauppaa koskevat sekä muut paikalliset rajoitukset estävät keskinäisiä vakuutusyhtiöitä ja vakuutusosuuskuntia hyödyntämästä vapaata kauppaa, mikä on mahdollista osakeomistukseen perustuvilla yhtiöille.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat vaativat, että Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti tukevat toimenpiteitä, joilla parannetaan sisämarkkinoiden toimivuutta myös näiden yhtiöiden osalta. Tällä tavoin maksimoitaisiin niiden panos Euroopan unionin taloudellisessa ja sosiaalisessa vahvistamisessa.

EU:n jäsenmaat, joissa keskinäisten vakuutusyhtiöiden tai vakuutusosuuskuntien perustaminen ei ole sallittua:

Kypros	Malta
Viro	Slovakia
Liettua	

EU:n jäsenmaat, joissa keskinäisiä vakuutusyhtiöitä tai vakuutusosuuskuntia ei (käytännössä) ole:

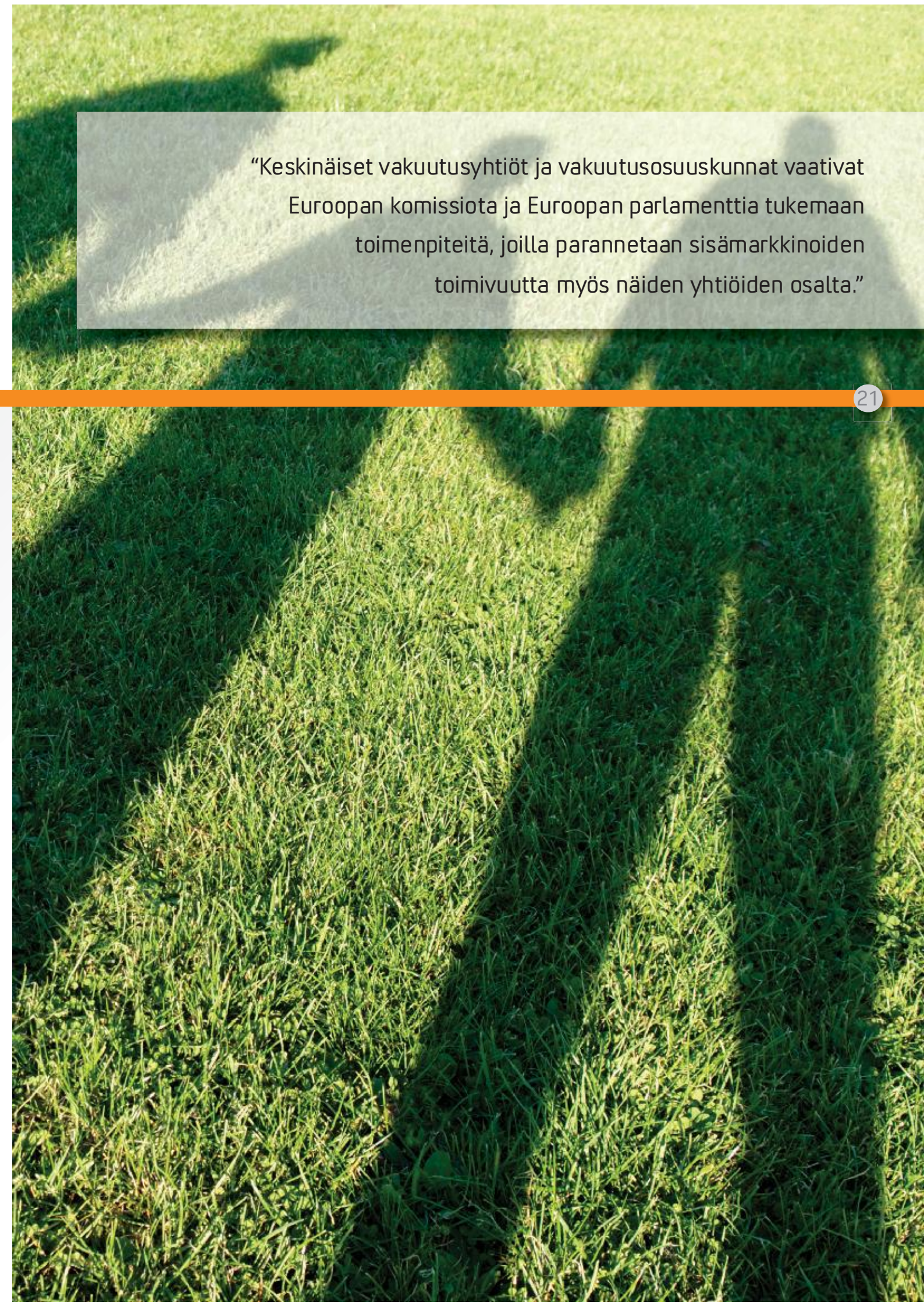
Kroatia	Latvia
Tšekin tasavalta	Romania

EU:n jäsenmaat, joissa keskinäisten vakuutusyhtiöiden tai vakuutusosuuskuntien toimintaa on rajoitettu:

Bulgaria (vain henkivakuutukset)	Irlanti (vain henkivakuutukset)
Kreikka (vain vahinkovakuutukset)	

Huomautus: Monissa maissa keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien markkinaosuus sisältää ulkomaisten keskinäisten vakuutusyhtiöiden paikallisten konttorien ja tytäryhtiöiden liiketoiminnan.

Tämä selittää sen, miksi esimerkiksi Slovakiassa, jossa keskinäisiä vakuutusyhtiöitä ei sallita, sektorin markkinaosuus on silti merkittävä.

“Keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat vaativat Euroopan komissiota ja Euroopan parlamenttia tukemaan toimenpiteitä, joilla parannetaan sisämarkkinoiden toimivuutta myös näiden yhtiöiden osalta.”

“Mielestämme nyt on oikea aika ryhtyä toteuttamaan rohkeaa suunnitelmaa, joka nojaa keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien menestykseen sekä niiden merkityksen ymmärtämiseen.”

6

Toimenpidesuunnitelma Euroopan komissiolle ja Euroopan parlamentille

23

Mielestämme nyt on oikea aika ryhtyä toteuttamaan rohkeaa suunnitelmaa, joka nojaa keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien menestykseen sekä niiden merkityksen ymmärtämiseen.

Tässä osiossa on esitelty yksityiskohtainen toimenpidesuunnitelma, jonka mukaisesti Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti voivat parhaiten tukea keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien osuutta Euroopan talouteen ja yhteiskuntiin EU:ssa.

Toimet on jaettu kolmeen ryhmään:

Politiikkatoimenpiteet

Euroopan komission ja parlamentin toimenpiteitä tulee ohjata selkeä päämäärä, ja keskinäisen ja osuustoiminnallisen sektorin tarpeet tulee ottaa huomioon säädettäessä lakeja ja laadittaessa sääntelyä. Tässä osiossa kuvataan periaatteet, joiden tulisi ohjata komission ja parlamentin toimenpiteitä keskinäisten yhtiöiden suhteen, sekä politiikkatavoitteita, joita niiden tulisi tukea.

Muihin toimijoihin vaikuttavat toimenpiteet

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden liiketoimintaan voivat vaikuttaa hallitukset, lainsäätäjät ja sääntelyviranomaiset sekä kansallisella että kansainvälisellä (eurooppalaisella) tasolla. Tässä osiossa ehdotetaan tapoja, joilla Euroopan komissio ja parlamentti voivat vaikuttaa muihin asiaa käsitteleviin instituutioihin ja kansallisiin hallituksiin.

Institutionaaliset toimenpiteet

Euroopan komission sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston tulee pitää keskinäisen ja osuustoiminnallisen toiminnan erityispiirteet mielessään käsitellessään lakiehdotuksia, säätää lakeja, säännellessään markkinoita ja suunnitellaan politiikkatavoitteita. Tässä osiossa esitellään institutionaalisia muutoksia, joita komissio ja parlamentti voivat tehdä varmistaakseen edellä mainittujen politiikkatavoitteiden ja periaatteiden toteutumisen.

“Vetoamme Euroopan komissioon ja Euroopan parlamenttiin, että ne panisivat täytäntöön keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin, jossa on kuvattu keskinäisen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön periaatteet.”

Politiikkatoimenpiteet

24

Euroopan unionin perussäännöksissä on taattu liiketoiminnan harjoittamisen vapaus unionin jäsenmaissa. Tästä huolimatta kaikissa jäsenvaltioissa ei tällä hetkellä kohdella keskinäisiä vakuutusyhtiöitä ja vakuutusosuuskuntia yhdenvertaisesti muiden yritysmuotojen kanssa.

Vetoamme Euroopan komissioon ja Euroopan parlamenttiin,

että ne panisivat täytäntöön keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin, jossa on kuvattu keskinäisen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön periaatteet.

Ne ohjaavat komission ja parlamentin toimintaa sekä varmistavat, että keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat pystyvät hyödyntämään Euroopan unionin perusvapauksia.

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifesti sisältää seuraavat näkökohdat:

1 Periaate keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien reilusta ja niiden erityispiirteet huomioon ottavasta kohtelusta

Periaate ohjaa komission ja parlamentin toimintaa keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien osalta. Sen avulla voidaan varmistaa, että lainsäädäntö- ja sääntelypäästösten mahdolliset vaikutukset näihin yhtiöihin otetaan asianmukaisesti huomioon.

3 Sitoutuminen yritystoiminnan monimuotoisuuden säilyttämiseen ja edistämiseen

Vakauden säilyttämiseksi, kuluttajien valinnanvapauden edistämiseksi ja kilpailun lisäämiseksi markkinoilla komissio ja parlamentti sitoutuvat varmistamaan, että vakuutusyhtiöihin vaikuttavissa politiikoissa ja sääntelyssä säilytetään kaikkien yritysmuotojen mahdollisuudet menestykseen.

2 Takuu sille, että keskinäiset yhtiöt voivat harjoittaa liiketoimintaa yhtä vapaasti kuin muut vakuutusyhtiöt: maiden rajoista riippumatta ja ilman oikeudellisesta muodosta johtuvia rajoituksia

EU:n perussopimuksen periaatteiden mukaisesti ryhdytään toimiin, jotta keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuuskunnat voivat toimia kaikissa jäsenvaltioissa ilman liiketoiminnan muotoja tai sijaintia koskevia rajoituksia.

4 Poliittikatavoitteena keskinäisen ja osuustoiminnallisen liiketoimintamallin edistäminen

Huomioidaan keskinäisen ja osuustoiminnallisen omistusmuodon ja hallinnon merkitys ja varmistetaan, että eri puolilla EU:ta suhtaudutaan johdonmukaisesti osakeomistukselle vaihtoehdon tarjoavan yritysmuodon tukemiseen ja vaalimiseen sekä siitä tiedottamiseen.

Kuten komissio on jo todennut, sisämarkkinoihin liittyy useita puutteita, jotka täytyy korjata, jotta sen koko potentiaali voitaisiin hyödyntää. Komissio on suositellut "sellaisen ennakoivan ja monialaisen strategian kehittämistä, joka poistaa palveluiden, innovaatioiden ja luovuuden vapaata liikkuvuutta haittaavat rajat ja esteet".

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestissa on kuvattu periaatteet, joita Euroopan komission ja Euroopan parlamentin yhteistyön Euroopan keskinäisen vakuutussektorin kanssa tulisi noudattaa, jotta tämä tavoite voidaan saavuttaa.

AMICE toimii järjestelmällisesti keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin täytäntöönpanon puolesta Euroopan komissiossa sekä Euroopan parlamentin poliittisten ryhmittymien, puolueiden ja edustajien keskuudessa.

Seuraavassa osiossa on kuvattu toimenpiteet, joihin eri instituutioiden tulisi ryhtyä, jotta nämä periaatteet voidaan myös toteuttaa käytännössä.

“Komissio voi parlamentin poliittisella tuella edistää muutosta, jolla parannetaan sisämarkkinoiden kilpailukykyä tarjoamalla keskinäisille yhtiöille mahdollisuus toimia täysmääräisesti markkinoilla.”

Institutionaaliset toimenpiteet

26

Koska Euroopan komissiolla ja Euroopan parlamentilla on vastuu EU:n perussopimusten täytäntöönpanosta, niiden tulisi tehdä lukuisia institutionaalisia muutoksia, joilla toteutetaan keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin kuvaamat periaatteet.

Euroopan komissio voi parlamentin poliittisella tuella edistää muutosta, jolla parannetaan sisämarkkinoiden kilpailukykyä tarjoamalla keskinäisille yhtiöille mahdollisuus toimia täysmääräisesti Euroopan unionin kansalaisten palveluksessa.

Komissiolta selkeä, keskinäisten yhtiöiden toimenpidesuunnitelma

Vuosien mittaan on useaan otteeseen yritetty selkiyttää komission roolia keskinäisen sektorin kehityksen tukijana. Tähän on sisällytynyt lukuisia neuvotteluja, tukea tutkimukselle sekä lakiluonnos tämän yhtiömuodon perussäännöksi, jollainen osakeyhtiöillä ja osuuskunnilla on ollut jo useiden vuosien ajan.

Tämä on ollut erittäin myönteisiä, mutta nyt komissiolta edellytetään myös keskinäisten vakuutusyhtiöiden aseman kehittämistä koskeva selkeä toimenpidesuunnitelma, joka täydentää keskinäisten vakuutusyhtiöiden eurooppalaista lainsäädäntökehystä koskevaa keskustelua. Näiden avulla voidaan johtaa muutosta ja käytännön toimenpiteitä, joita keskinäisten yhtiöiden täysmääräiset toimintamahdollisuudet edellyttävät.

Euroopan komission henkilöstön keskinäisiä yhtiöitä ja niiden erityispiirteitä koskevan tuntemuksen lisääminen on tärkeää heidän työnsä onnistumisen sekä keskinäisen sektorin menestyksen kannalta. Keskinäisten yhtiöiden sääntelyä käsittelevä kurssi tulisi sisällyttää toimihenkilöiden perehdyttämisohjel-

maan. Osakeyhtiöiden sääntelyn osalta tällainen kurssi jo onkin ohjelmassa.

Komission toimenpidesuunnitelma keskinäisille vakuutusyhtiöille

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin periaatteisiin pohjautuva komission suunnitelma

- arvioi markkinoiden monimuotoisuuden astetta
- sisältää moninaisuutta koskevan toimintasuunnitelman sääntelyviranomaisille
- sisältää kansallisen tason suunnitelman mahdollisten tukitoimien kehittämiseksi keskinäisille vakuutusyhtiöille, joka toimii mallina jäsenmaiden hallituksille
- edistää aktiivisesti sidosryhmäpohjaisia keskinäisiä omistussmalleja, kuten keskinäisiä yhtiöitä ja osuuskuntia.

Markkinoiden moninaisuuden asteen arvioiminen ja markkinatiedon kokoaminen

Tietoja keskinäisen sektorin ja muiden omistustyyppien markkinaosuuksista vakuutuslalla sekä Euroopan unionissa että yksittäisissä jäsenvaltioissa tulisi kerätä sekä virallisesti että systemaattisesti. Tiedot tulisi kerätä vuosittain, ja ne tulisi myös julkistaa.

Kun tiedot on kerätty, omistumuotoihin liittyviä trendejä voidaan seurata säännöllisesti ja tunnistaa jäsenvaltiot, joissa kansallinen käytäntö tai markkinoilla tapahtuvat muutokset edistävät tai haittaavat keskinäisen ja osuustoiminnallisen sektorin toimintaa. Näin poliittiset päättäjät ja sektorin toimijat voivat itse varmistaa, että niiden toiminta on keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin mukaista.

Tämän jälkeen Euroopan komission tulisi määritellä markkinoiden moninaisuuden asteelle yleinen tavoite ja antaa suosituksia siitä, miten jäsenmaat voivat edistää EU:n markkinoiden dynaamista moninaisuutta entistä paremmin.

Moninaisuutta tukevan suunnitelman kehittäminen sääntelyviranomaisille

EU:n ja jäsenmaiden sääntelyviranomaisilta jää liian usein huomaamatta keskinäisten yhtiöiden liiketoiminnan erityispiirteet. Tämän vuoksi täytännön pannaan säädöksiä, jotka on laadittu osakeyhtiöille, eivätkä ne sovi keskinäisille yhtiöille.

Komission tulisi pyrkiä käyttämään vaikutusvaltaansa, koke-
mustaan ja asemaansa varmistaakseen kansallisten ja ylikan-
sallisten sääntelyviranomaisten keskusteluyhteyden ja sen,
että niiden toimenpiteet edistävät keskinäisten vakuutusyhtiö-
iden manifestin periaatteita.

Jäsenvaltioissa tulisi laatia ja ottaa käyttöön keskinäisten va-
kuutusyhtiöiden asiakirja, joissa määritellään sääntelyviran-
omaisille yksiselitteiset perussäännöt.

Tähän suunnitelmaan tulisi sisällyttää

- sääntelyviranomaisten sitoumus ottaa aktiivisesti huo-
mioon jo ennakolta se, miten sääntely vaikuttaa omistus-
pohjaltaan erilaisiin yrityksiin
- vakuutussääntelyviranomaisten sitoutuminen välittömään
yhteistyöhön keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuu-
tusosuuskuntien sekä niitä edustavien kansallisten ja
kansainvälisten elinten kanssa, jotta yhtiöiden ja osuus-

kuntien erityispiirteet tulevat ymmärretyiksi

- sääntelyviranomaisten yhteinen sitoutuminen sellaisten
sääntöjen laatimiseen, jotka ylläpitävät ja edistävät mark-
kinoiden monimuotoisuutta.

Mahdollisten tukitoimien kansallisen tason suunnitelman kehittäminen keskinäisille vakuutusyhtiöille jäsenmaiden hallitusten käyttöön

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden koko ja markkinaosuus vai-
htelee merkittävästi jäsenvaltioittain. Syyt ovat paljolti historias-
sa, mutta tämän vuoksi lainsäädännöt ja politiikkaohjelmat
kohtelevat keskinäisiä vakuutusyhtiöitä eri tavoin eri jäsenval-
tioissa.

Komission tulisi kehittää jäsenvaltioiden hallituksille keskinä-
isiä vakuutusyhtiöitä koskeva suunnitelma,

- johon sisältyisi jäsenvaltioiden sitoutuminen keskinäisten
vakuutusyhtiöiden manifestin sisältämien periaatteiden
tukemiseen
- jonka tavoitteena on luoda kutakin valtiota varten pe-
russtandardit, joilla varmistetaan yleisten periaatteiden
edistäminen
- jolla voidaan tunnistaa keskinäisiin vakuutusyhtiöihin liitty-
vät parhaat lainsäädäntökäytännöt ja toimintatavat sekä
edistää niiden käyttöönottoa koko EU:n alueella
- joka tarjoaa neuvoja ja apua jäsenvaltioille, jotka haluavat
tehdä yhteistyötä keskinäisten vakuutusyhtiöiden kanssa
parhaiden käytäntöjen omaksumiseksi
- joka sisältää sekä komission että jäsenvaltioiden hal-
litusten sitoumuksen sääntelyviranomaisten toiminta-

säännösten muuttamiseksi niin, että ne noudattavat komission täytäntöönpanemia periaatteita ja siirtävät ne edelleen sääntely- ja valvontaviranomaisille

- joka asettaa vaatimukset tuleville liittymisneuvotteluille.

Keskinäisen omistusmuodon aktiivinen edistäminen

Komission tulisi pikimmiten perustaa osuuskuntia ja keskinäisiä yhtiöitä varten nimetty, riittävin resurssein varustettu yksikkö, joka koordinoi keskinäisten vakuutusyhtiöiden julistukseen sisältyviä periaatteita tukevaa työtä ja joka voi toimia yhteistyössä keskinäistä vakuutussektoria edustavien elinten kanssa sekä yleiseurooppalaisella että kansallisella tasolla.

Yksikön tulisi toimia keskinäisiin yhtiöihin ja osuuskuntiin liittyvän työn keskuksena, joka

- koordinoi komission keskinäisiin vakuutusyhtiöihin ja vakuutusosuuskuntiin liittyvää työtä ja varmistaa, että käytössä on sopiva infrastruktuuri, jonka avulla voidaan
- arvioida markkinoiden moninaisuuden astetta ja kehittää suunnitelmia
- tarjoaa jäsenvaltioiden hallituksille neuvoja ja tietoja, jotta ne voivat antaa oman panoksensa Euroopan unionin yhteistyöhön keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien kanssa
- edistää keskinäisen omistusmuodon asemaa kaikkialla Euroopan unionissa
- edistää keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien sekä koko valtionhallinnon yhteistyötä varmistaen siten valtiovarain-, oikeus-, terveys- sekä muiden ministeriöiden menettelytapojen koordinoinnin.

Yksikön tulisi tarjota lainsäädännön asiantuntemusta

- antamalla neuvoja ja osallistumalla lakien ja sääntelyn kehittämiseen yleiseurooppalaisella ja kansallisella tasolla
- varmistamalla, että keskinäistä vakuutussektoria koskevaa lainsäädäntöä kehitetään yhtiölakiuudistuksen mukana ja että tasapuolista toimintaympäristöä tuetaan Euroopan yhtiölakia kehitettäessä
- esittämällä tarpeen mukaan sellaista yleiseurooppalaista lainsäädäntöä, joka kehittää keskinäistä vakuutussektoria näiden periaatteiden mukaisesti.

Yksikön tulisi työstää tulevia politiikkatavoitteita

- ottamalla huomioon, mitä negatiivisia taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia keskinäisten yhtiöiden osakeyhtiöiksi muuttamisella on, ja mitä etuja päinvastainen kehitys tuo
- selvittämällä keskinäisten vakuutusyhtiöiden osuuden sosiaaliseen perusturvaan
- arvioimalla keskinäisten yhtiöiden mahdollisuutta tarjota aiemmin julkisen sektorin toteuttamia palveluita, erityisesti vakuutusosalalla
- tunnistamalla keskinäisille yhtiöille sopivia uusia liiketoimintoja
- tunnistamalla keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien kasvun esteet ja esittää ratkaisuja niiden poistamiseksi.

“Komission on pikimmiten perustettava osuuskuntia ja keskinäisiä yhtiöitä varten nimetty, riittävin resurssein varustettu yksikkö, joka koordinoi keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin periaatteita tukevaa työtä ja joka voi toimia yhteistyössä keskinäistä vakuutussektoria edustavien elinten kanssa sekä yleiseurooppalaisella että kansallisella tasolla.”

Yksikön tulisi laatia lakeja useammassa maassa toimivia keskinäisiä vakuutusyhtiöitä varten

Euroopan pirstaleisilla markkinoilla on usein ylittämättömiä lainsäädännöllisiä esteitä, jotka rajoittavat keskinäisten vakuutusyhtiöiden toiminnan oman maan alueelle heikentäen niiden kilpailumahdollisuuksia osakeyhtiöihin nähden.

Komission tulisi helpottaa keskinäisten vakuutusyhtiöiden toimintaa yli maiden rajojen ja edistää niiden integraatiota sisämarkkinoilla

- kumoamalla vaatimuksen käyttää osakeyhtiö- tai ETEY (eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä) -muotoisia holding-yhtiöitä
- tarjoamalla keskinäisille vakuutusyhtiöille ja vakuutusosuuskunnille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa
- varmistamalla, ettei keskustelu keskinäisille yhtiöille äskettäin esitetystä lainsäädäntökehyksestä (perussäännöstä) toimi kehityksen esteenä.

“Euroopan komission ja Euroopan parlamentin tulisi myös käyttää vaikutusvaltaansa muita toimijoita kohtaan pyrkiessään edistämään keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin periaatteita.”

Muihin toimijoihin vaikuttavat toimenpiteet

30

Omien suorien toimenpiteidensä lisäksi Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti voivat myös pyrkiä edistämään keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin periaatteita käyttämällä vaikutusvaltaansa muita toimijoita kohtaan.

Osuustoiminnallinen ja keskinäinen vakuutussektori kehottaa vastaavasti eurooppalaisia ja kansallisia sääntelyviranomaisia tekemään yhteistyötä Euroopan komission kanssa keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Euroopan komission ja Euroopan parlamentin tulisi varmistaa, että muiden instituutioiden kanssa toimiessaan ne pyrkivät toteuttamaan aiejulistuksiin perustuvia konkreettisia toimenpiteitä.

Tämä sisältää suoran yhteistyön, jolla vaikutetaan muiden asiaan liittyvien instituutioiden, mukaan lukien sääntelyviranomaisten ja jäsenvaltioiden hallitusten, toimintaan.

Euroopan komissiolla on (äänioikeudeton) paikka EVLEV:n johdokunnassa, ja se tekee tämän viranomaisen kanssa läheistä yhteistyötä vakuutusyhtiöitä koskevan lainsäädäntö- ja sääntelykehityksen kehittämisessä ja täytäntöönpanossa Euroopassa.

Komissio on myös Kansainvälisen vakuutusvalvontaviranomaisten järjestön (IAIS) jäsen. Keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin odotetaan heijastuvan komission toimintaan IAIS:ssä.

Komission ja parlamentin tulisi jakaa tietoa EVLEV (Euroopan vakuutus- ja työeläkeviranomainen) -yhteistyönsä kautta

Keskinäisen ja osuustoiminnallisen vakuutussektorin tärkeys tunnustettiin EVLEV:a perustettaessa; sen perustamisasiakirja velvoittaa viranomaisen nimittämään vakuutus- ja jälleenvakuutusalan sidosryhmätoimintaansa teollisuuden kymmenestä edustajasta kolme keskinäisestä ja osuustoiminnallisesta vakuutussektorista.

Eurooppalaisella asetuksella perustettu EVLEV vastaa toiminnastaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Sen on toimitettava työohjelmansa ja vuosikertomuksensa komissiolle, neuvostolle ja Euroopan parlamentille, ja sen puheenjohtaja voidaan koska tahansa pyytää lausuntoja tai selvityksiä Euroopan parlamentin jäsenille.

Vetoamme komissioon ja parlamenttiin sen varmistamiseksi, että myös EVLEV ja valvontayhteisö ovat tietoisia keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestista ja noudattavat sen periaatteita. Komission tutkimus keskinäisistä vakuutusyhtiöistä tunnistaa selvästi, ettei valvontayhteisöllä ole riittävästi tietoja keskinäisistä vakuutusyhtiöistä ja vakuutusosuuskunnista.

Toisin sanoen, komission tulisi pyrkiä vaikuttamaan EVLEV:n työohjelmaan

- varmistaakseen, että sen tavoitteet ovat keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin periaatteiden mukaisia
- voidakseen käyttää apunaan viranomaisen asiantuntemusta ja resursseja

- perustaakseen keskinäisen sektorin edustajien kanssa yhteydenpitoa varten ryhmän, joka kokoontuu säännöllisesti keskustelemaan keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuuskuntien kannalta merkittävistä asioista ja varmistaa suoran ja säännöllisen tietojen vaihdon.

Lisäksi EVLEV voisi ottaa vastuulleen tiettyjä toimintoja, jotta komissio voi omassa toiminnassaan noudattaa keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin periaatteita. EVLEV voisi käynnistää projektin valvoakseen markkinoiden tasavertaisuutta keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien kannalta; keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien tulisi voida harjoittaa liiketoimintaa kaikkialla, mutta toistaiseksi tätä on joissakin tapauksissa rajoitettu.

Kun komissio tekee teknisiin standardeihin liittyvää yhteistyötä EVLEV:n kanssa, sen on varmistettava, että standardeissa otetaan huomioon keskinäisten yhtiöiden ja osuuskuntien rakenteet ja ne ovat järkevässä suhteessa yksittäisten yritysten tyyppiin, kokoon ja riskien monimutkaisuuteen.

Sekä komission että EVLEV:n tulisi IAS-toimintansa yhteydessä ottaa huomioon ja puolustaa tämän keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin periaatteita.

Moninaisuutta tukevan toimintasuunnitelman edistäminen sääntelyviranomaisten keskuudessa

Kun komissio on laatinut moninaisuutta koskevan toimintasuunnitelmansa, komission tulisi aktiivisesti hyödyntää sitä saattaakseen voimaan sääntelyviranomaisille tarkoitetut perussäännöt, jotka edistävät keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin periaatteita.

Moninaisuutta koskevan suunnitelman pitäisi olla valmiina 12 kuukauden kuluessa uuden komission toimikauden aloittamisesta jaettavaksi Euroopan ja jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisille. Komission tulisi raportoida vuosittain siitä, miten suunnitelman toteutus on EU:ssa edennyt.

Keskinäisiä vakuutusyhtiöitä koskevan toimintasuunnitelman edistäminen jäsenvaltioiden hallitusten keskuudessa

Kun komissio on laatinut keskinäisiä vakuutusyhtiöitä koskevan toimintasuunnitelmansa, komission tulisi aktiivisesti hyödyntää sitä saattaakseen voimaan sääntelyviranomaisille tarkoitetut perussäännöt, jotka edistävät keskinäisten vakuutusyhtiöiden manifestin periaatteita.

Moninaisuutta koskevan suunnitelman pitäisi olla valmiina 12 kuukauden kuluessa uuden komission toimikauden aloittamisesta jaettavaksi jäsenvaltioiden hallituksille. Komission tulisi raportoida vuosittain siitä, miten suunnitelman toteutus on edennyt EU:ssa.

Julkaisut

ALAN JULKAISUT

AIM (Association Internationale de la Mutualité), Social and Economic Contributions of Mutuals (Working Document), 2012

AMICE, Toimintakertomukset

http://www.amice-eu.org/publications/annual_report.aspx

AMICE, Cross-border business and cooperation in the mutual and cooperative insurance sector, 2011

<http://www.amice-eu.org/Download.ashx?ID=27613>

AMICE, Facts and Figures – Mutual and cooperative insurance in Europe, 2012

<http://www.amice-eu.org/Download.ashx?ID=29541> (yhteenvedo)

AMICE, Mutual Insurance - the natural way to cover your risk, 2014

<http://www.amice-eu.org/download.ashx?ID=34665>

AMICE/AISAM, Mutual Insurance Companies – The regulatory, financial and fiscal arrangements, 2007/2010

<http://www.amice-eu.org/Download.ashx?ID=3378> (esipuhe)

ICMIF (International Cooperative and Mutual Insurance Federation) ICMIF-AMICE Market InSight Europe, 2012

<http://www.icmif.org/wp-content/uploads/2014/06/Market-Insight-Europe.pdf>

EUROOPAN TOIMIELINTEN ASIAKIRJAT

Euroopan komissio, Kuulemisasiakirja – Mutual Societies in an enlarged Europe, 2003

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/mutuals/mutuals-consult-dloc_en.pdf

Palauteraportti

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/mutuals/summary-replies_en.pdf

Euroopan komissio, Consultation on the results of the study on the current situation and prospects of mutuals in Europe, 2013

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/social-economy/mutuals/public-consultation/index_en.htm

Palauteraportti

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/files/mutual/mutual-sy-rep-11-10-13_en.pdf

Euroopan komissio, Sisämarkkinoiden toimenpidepaketti – 12 viputekijää kasvun vauhdittamiseksi ja luottamuksen lisäämiseksi, 2011

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0206&from=FI>

Euroopan komissio, Kohti kilpailukykyistä sosiaalista markkinataloutta, komission tiedonanto, 2010

http://ec.europa.eu/internal_market/smac/docs/single-market-act_fi.pdf

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea, The social economy in the European Union (tuottanut CIRIEC, 2012)

<http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qe-31-12-784-en-c.pdf>

Euroopan vakuutus- ja työeläkeviranomainen (EVLEV), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 1094/2010 Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:331:0048:0083:FI:PDF>

European parliamentti, European Added Value Assessment, A Statute for European Mutual Societies, 2013
[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/494461/IPOL-JOIN_ET\(2013\)494461_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/494461/IPOL-JOIN_ET(2013)494461_EN.pdf)

Euroopan parlamentti, Mietintö osuuskuntien panoksesta kriisin voittamisessa (Patrizia Toia MEP), 2013
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0222+0+DOC+PDF+V0//FI>

Euroopan parlamentti, Mietintö suosituksista komissiolle eurooppalaisen keskinäisen yhtiön perussäännöstä (Luigi Berlinguer MEP), 2013
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0018+0+DOC+PDF+V0//FI>

European parliamenti (EMPL-valiokunta), The role of mutual societies in the 21st century (kirjoittanut Research voor Beleid), 2011
<http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201108/20110829ATT25422/20110829ATT25422.EN.pdf>

Parteia (Simon Broek et al.), Study on the current situation and prospects of mutuals in Europe (financed by the European Commission), 2012
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/mutuals/prospects_mutuals_fin_en.pdf
 Annex (Country studies)
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/mutuals/prospects_mutuals_annex_en.pdf

MUUT JULKAISUT

(The) All-Party Parliamentary Group for Building Societies & Financial Mutuals, Windfalls or Shortfalls? The true cost of Demutualisation, 2006
<http://www.mutuo.co.uk/wp-content/uploads/2013/03/windfallsorshortfalls.pdf>

Centre for European Policy Studies (CEPS), Ayadi et al., Investigating Diversity in the Banking Sector in Europe – the Performance and Role of Savings Banks, 2009
<http://ceps.eu/ceps/dld/1687/pdf>

Centre for European Policy Studies (CEPS), Ayadi et al., Investigating Diversity in the Banking Sector in Europe – Key Developments, Performance and Role of Cooperative Banks, 2010
<http://ceps.eu/ceps/dld/3709/pdf>

Michie, Jonathan & Llewellyn, David T., Converting failed financial institutions into mutual organisations, in: Journal of Social Entrepreneurship, Volume 1, Issue 1, March 2010 – earlier version available <http://www.mutuo.co.uk/wp-content/shared/Converting-financial-institutions-into-mutual-organisations-final.pdf>

(The) Ownership Commission, Plurality, Stewardship and Engagement, 2012
http://ownershipcomm.org/files/ownership_commission_2012.pdf

Oxford University (Kellogg College / Michie, Jonathan) Promoting Corporate Diversity in the Financial Services Sector (commissioned by Mutuo), 2010
<http://www.mutuo.co.uk/wp-content/shared/promoting-corporate-diversity-in-the-financial-services-sector.pdf>

Liite - Manifesti Suomen kannalta

Toukokuu 2015

1. Moninaisuudessaan yhteinen -manifestin keskeisin sisältö Suomen kannalta on seuraava:

Euroopan komission, Euroopan parlamentin ja vakuutusalan sääntely- ja valvontaviranomaisten tulee ottaa keskinäisten vakuutusyhtiöiden erityispiirteet huomioon säätäessään alaa koskevia määräyksiä ja lakeja. Usein lakeja ja sääntelyä suunniteltaessa keskitytään osakeyhtiömuotoisiin vakuutusyhtiöihin.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt odottavat pääsevänsä toimimaan markkinoilla samoista lähtökohdista kuin osakeyhtiömuotoiset kilpailijansa.

Keskinäiset vakuutusyhtiöt ovat valmiit kehittämään kilpailua Euroopan vakuutusmarkkinoilla ja sitä kautta edistämään Euroopan kilpailukykyä yhteistyössä Euroopan unionin kanssa.

Manifestissa esitetään Euroopan komissiolle ja Euroopan parlamentille neljä näkökohtaa:

- Periaate keskinäisten vakuutusyhtiöiden ja vakuutusosuoskuntien reilusta ja niiden erityispiirteet huomioon ottavasta kohtelusta.
- Takuu, että keskinäiset vakuutusyhtiöt ja vakuutusosuoskunnat voivat harjoittaa liiketoimintaa yhtä vapaasti kuin muut vakuutusyhtiöt kaikissa jäsenmaissa ilman oikeudellisesta muodosta johtuvia rajoituksia.
- Sitoutuminen yritystoiminnan monimuotoisuuden säilyttämiseen ja edistämiseen.
- Poliittikataavoite keskinäisen ja osuustoiminnallisen liiketoimintamallin edistämiseksi.

2. Lisäksi Suomen vakuutusmarkkinoiden kannalta seuraavat seikat ovat keskeisiä:

Kilpailun edistäminen vakuutusmarkkinoilla

Toimivan kilpailun kannalta on välttämätöntä, että vakuutusalalla on useita erikokoisia yhtiöitä. Kilpailua alalla lisää myös se, että alalla on yhtiömuodoltaan erilaisia yhtiöitä tarjoamassa palveluitaan asiakkaille.

Tämän vuoksi vakuutussektorin lainsäädännön ja sääntelyn tulee kohdella erilaisia yhtiöitä reilulla ja syrjimättömällä tavalla sekä Suomessa että muissa EU-maissa.

Vakuutusmarkkinoiden vakaus

Keskinäiset yhtiöt voivat kasvattaa omaa pääomaansa ja vakavaraisuuttaan vain toiminnastaan syntyvästä ylijäämästä. Tämä johtaa yhtiöiden maltilliseen kasvuun, isojen riskien karttamiseen ja sijoitustoiminnassa turvaaviin sijoituksiin, eli vakauden korostamiseen.

Talouden laskusuhdanteet ovat osoittaneet, että keskinäiset vakuutusyhtiöt ovat yleisesti ottaen selvinneet niistä paremmin kuin osakeyhtiömuotoiset vakuutusyhtiöt. Näin ollen keskinäiset yhtiöt ovat vakauttaneet finanssimarkkinat sekä Suomessa että Euroopassa.

Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Vaihtelevan vahinkokehityksen varalta vakuutusyhtiöiltä vaaditaan taseeseen erityinen sidottu varaus, tasoitusmäärä, jonka avulla vaimistetaan korvausten maksamiskyky myös poikkeuksellisen huonoina vahinkovuosina.

Vakavaraisuutta parannetaan yhtiöiden taseen oman pääoman vahvistamisella. Keskinäisten yhtiöiden liiketoiminnan ylijäämä siirretään omaan pääomaan, mutta ylijäämästä maksetaan nykylainsäädännön mukaan veroa. Oma pääoma kasvaa tällä tavoin suhteellisen hitaasti, mikä samalla rajoittaa keskinäisten yhtiöiden mahdollisuuksia kasvuun osakeyhtiömuotoisiin vakuutusyhtiöihin verrattuna.

Osakeyhtiömuotoiset vakuutusyhtiöt voivat tarjota osakkeitaan sijoittajille ja hankkia heiltä tarvittavan, vakavaraisuuden varmistavan oman pääoman. Tästä ne eivät maksa veroa.

Keskinäisille yhtiöille tulisi olla mahdollista nykyistä joustavampan, mutta kuitenkin kestävään pääomahankintaan sallimalla toiminnasta syntyvän ylijäämän rahastoiminen omaan pääomaan niin, että rahaston kartutus olisi verovapaata, mutta käyttö verollista.

Keskinäisten vakuutusyhtiöiden rooli sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä

Yksityisen sektorin tuottamat vakuutukset täydentävät yhteisten riskien hallintaa, jolloin riskien taloudelliset seuraukset eivät tule suoraan valtion tai kuntien eli julkisen sektorin maksettaviksi.

Julkisen sektori järjestää sosiaali- ja terveyspalvelut pääosin paikallisesti. Palvelut kustannetaan verovaroin ja tähän asti suurelta osin velkarahoituksella.

Väestön ikääntymisen seurauksena näiden palveluiden kysyntä kasvaa. Ikääntyvien ihmisten hoivan rahoitusta tulisi selvittää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä.

Keskinäiset yhtiöt ovat valmiit kehittämään vakuutuksiin perustuva hoivaturvaa yhteistyössä julkisen sektorin kanssa.

Keskinäisten ja osakeyhtiömuotoisten vahinko- ja henkivakuutusyhtiöiden erot

Keskeisin keskinäisten ja osakeyhtiömuotoisten vakuutusyhtiöiden ero on siinä, kenelle kuuluu yhtiöihin vuosien kuluessa kertynyt omaisuus, jota ei tarvita vakuutustoimintaan. Tämän omaisuuden käyttämisestä päättävät luonnollisesti yhtiön omistajat.

Keskinäisissä yhtiöissä omistajia ovat asiakkaat. Siitä seuraa, että yhtiön omaisuutta käytetään asiakkaiden eduksi, eikä sitä jaeta liiketoiminnan ulkopuolisille sijoittajille.

Suomessa vakuutusyhtiöt eivät voi toimia osuuskuntamuotoisina.

